Prathmik Shalana Balakona Buddhiaankno Abhyas

પ્રાથમિક શાળાના બાળકોના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ

A Dissertation submitted to the Sardar Patel University,

Vallabh Vidyanagar in Partial Fulfillment of the

Requirement for the Degree of

MASTER OF EDUCATION

Guide: **Reserchar:**

Dr. Rucha Desai **Chhaya k. Rana**

Waymade College of Education

Sardar Patel University

Vallabh Vidyanagar-388120

April – 2015

Certificate

This is to certify that the work incorporated in the dissertation bearing the title ***'પ્રાથમિક શાળાના બાળકોના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ'*** submitted by Chhaya Rana comprises the result of independent and original investigations carried out by her. The materials that have been obtained (and used) from other sources have been acknowledged in the dissertation.

Vallabh Vidyanagar

4th April , 2015 **Signature of the Researcher**

Certified that the work mentioned above is carried out under my guidance.

Vallabh Vidyanagar

6th April , 2015 **Signature of the Guide**

Certificate of Approval

This dissertation directed and supervised by the candidate's guide has been accepted by the Waymade College of Education, Sardar Patel University, Vallabh Vidyanagar in partial fulfillment of the requirement for the degree of

Master of Education

Title : **પ્રાથમિક શાળાના બાળકોના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ**

Guide:
Dr. Rucha Desai

Researcher:
Chhaya Rana

Date: / 04 /2015

____

Professor & Head
Waymade College of Education

ઋણસ્વીકાર

“કરવું છે સંશોધન

શિક્ષણ સ્નાતક પ્રવેશ પ્રક્રિયાનું મારે,

બન્યા ઘણા માર્ગદર્શક

તેનો કરવો છે ઋણસ્વીકાર મારે”

સહકાર નો સ્નેહભર્યો સરવાળો એટલે સંશોધન.

મારા જીવનનું સર્વપ્રથમ સંશોધન એક અભ્યાસગ્રંથ સ્વરૂપે રજૂ કરી રહી છું ત્યારે મને આ કાર્યમાં અવિરત માર્ગદર્શન અને પ્રેરણા આપનાર એવા મારા આદરણીય માર્ગદર્શિકા ડૉ. ઋચા દેસાઈ નો અંત: કરણપૂર્વક આભાર માનું છું.

સંશોધનમાં દિશાસૂચન કરી સંશોધનને મુર્તસ્વરૂપ આપવામાં અગત્યનો ફાળો આપનાર વેમેડ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન ના આચાર્યા પ્રો. સુલભા નટરાજ, અધ્યાપકશ્રીઓ અને ગ્રંથાલય તથા તમામ કર્મચારીનો પણ હું આભાર માનું છું.

આ સંશોધન જેના વગર પૂર્ણ ના થયું હોય તેવા ભરૂચ જિલ્લામાં શહેરની પ્રાથમિક શાળાના બાળકોની હું આભારી છું. સાથે – સાથે સંશોધનમાં મને મદદ કરનાર શાળાના આચાર્યો, શિક્ષકો તથા કર્મચારીગણ ની હું આભાર કરું છું.

જેમના આશીર્વાદ થી હું અહીં પહોંચી છું તેવા સ્વર્ગસ્થ પિતા કાંતિલાલ રાણા તેમજ ગં.સ્વ.મમ્મી ભારતીબેન રાણા તેમજ હૃદયથી સાથ

સહકાર આપી હંમેશા પ્રોત્સાહન આપનાર મારા સસરા અરવિંદચંદ્ર તલાટી, સાસુ વિણાબેન તલાટી, પતિ વિશાલકુમાર તલાટી, ભાઈ પિંકલભાઈ રાણા, જીગ્નેશભાઈ રાણા, જયેશભાઈ રાણા, બહેન દિક્ષાબેન તલાટી, તેમજ મિત્રો તમામનો હું અંતઃ કરણથી આભાર માનું છું.

અંતે આ અભ્યાસ પૂર્ણ કરવામાં પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે સહકાર, સલાહ સૂચન અને માર્ગદર્શન આપનાર સૌના ઋણનો સ્વીકાર કરીને આભારની લાગણી વ્યક્ત કરું છું.

પરમ કૃપા પરમાત્માનો આભાર માનું છું.

માર્ચ ૨૦૧૫ — સંશોધક

વિદ્યાનગર. — છાયા રાણા

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	પ્રકરણ	પાના નંબર
*	મુખપૃષ્ઠ	i
*	પ્રમાણપત્ર	ii-iii
*	ઋણ સ્વીકાર	iv-v
*	અનુક્રમણિકા	vi-ix
*	સારણીસૂચિ	x
પ્રકરણ - ૧	**સમસ્યા અને સમસ્યા વિધાન**	**૧-૧૧**
૧.૦.	પ્રસ્તાવના	૨
	• બુધ્ધિ એટલે	૩
	• બુધ્ધિઆંક	૪
	• બુધ્ધિઆંક માપનનું મહત્વ	૫
	• બુધ્ધિઆંક માપનના પ્રકારો	૫
૧.૧.	અભ્યાસનું મહત્વ	૬
૧.૨.	સમસ્યા કથન	૬
૧.૩.	સંશોધનના હેતુઓ	૭
૧.૪.	સંશોધનની ઉત્કલ્પનાઓ	૭
૧.૫.	અભ્યાસના ચલ	૭
૧.૬.	અભ્યાસનો વ્યાપવિશ્વ	૮
૧.૭.	નમૂનો	૮

૧.૮.	સંશોધનનો પ્રકાર	૮
૧.૯.	અભ્યાસની મર્યાદા	૯
૧.૧૦.	માહિતી એકત્રીકરણનું ઉપકરણ	૯
૧.૧૧.	માહિતી પૃથક્કરણ	૯
૧.૧૨.	ઉપસંહાર	૯
૧.૧૩.	હવે પછીના પ્રકરણની યોજના	૧૦-૧૧
પ્રકરણ - ૨	**સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષા**	**૧૨-૫૬**
૨.૦.	પ્રસ્તાવના	૧૩
	• સંદર્ભ સાહિત્યનો અર્થ	૧૪
૨.૧.	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષાનું મહત્વ	૧૪
૨.૨.	પૂર્વે થયેલ સંશોધનનો સારાંશ	૧૬
૨.૩.	ઉપસંહાર	૫૫-૫૬
પ્રકરણ - ૩	**સંશોધન યોજના**	**૫૭-૬૫**
૩.૦.	પ્રસ્તાવના	૫૮
૩.૧.	સંશોધનના હેતુઓ	૬૦
૩.૨.	સંશોધન પદ્ધતિ	૬૦
૩.૩.	ઉત્કલ્પના	૬૧
૩.૪.	અભ્યાસનો વ્યાપવિશ્વ	૬૧
૩.૫.	નમૂનો	૬૧
૩.૬.	માહિતી એકત્રીકરણના સાધનો	૬૨
૩.૭.	માહિતી એકત્રીકરણ	૬૪
૩.૮.	માહિતી વિશ્લેષણની પદ્ધતિઓ	૬૪

૩.૯.	માહિતી પૃથક્કરણ	૬૪
૩.૧૦.	ઉપસંહાર	૬૪-૬૫
પ્રકરણ - ૪	માહિતીનું પૃથક્કરણ અને અર્થઘટન	૬૬-૭૧
૪.૦.	પ્રસ્તાવના	૬૭
૪.૧.	ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી	૬૮
૪.૨.	ઉપસંહાર	૭૧
પ્રકરણ - ૫	સંશોધનનો સારાંશ, તારણો અને ભલામણો	૭૨-૮૦
૫.૦.	પ્રસ્તાવના	૭૩
૫.૧.	પ્રસ્તુત સંશોધનનો સારાંશ	૭૪
૫.૧.૧.	સમસ્યા કથન	૭૪
૫.૧.૨.	અભ્યાસનું મહત્વ	૭૪
૫.૧.૩.	સંશોધનના હેતુઓ	૭૪
૫.૧.૪.	સંશોધનની ઉત્કલ્પનાઓ	૭૫
૫.૧.૫.	અભ્યાસના ચલ	૭૫
૫.૧.૬.	અભ્યાસના વ્યાપવિશ્વ	૭૬
૫.૧.૭.	નમૂનો	૭૬
૫.૧.૮.	સંશોધનના પ્રકાર	૭૬
૫.૧.૯.	અભ્યાસની મર્યાદા	૭૬
૫.૧.૧૦.	માહિતી એકત્રીકરણનું ઉપકરણ	૭૭
૫.૧.૧૧.	માહિતી પૃથક્કરણ	૭૭
૫.૨.	તારણો	૭૭

૫.૩.	સંશોધનના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો	૭૮
૫.૪.	સૂચનો	૭૮
૫.૪.૧.	સામાન્ય સૂચનો	૭૮
	ભાવિ સંશોધન માટેના સૂચનો	૭૯
૫.૫.	ઉપસંહાર	૮૦
*	સંદર્ભ સૂચિ	૮૧-૮૬
*	પરિશિષ્ટ	

સારણી સૂચિ

સારણી નંબર	વિગત	પાના નંબર
૧	નિદર્શન પસંદગી માટેની શાળાઓની યાદી	૬૨
૨	નિદર્શન પસંદગીના પાત્રોની સંખ્યા	૬૨
૩	બુધ્ધિ કસોટી	૬૩
૪	વિદ્યાર્થીઓના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ	૬૮
૫	વિદ્યાર્થીઓના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ જાતિ ચલના સંદર્ભમાં	૬૯
૬	વિદ્યાર્થીઓના બુધ્ધિઆંકનો અભ્યાસ આર્થિક,સ્તરના સંદર્ભમાં કરવો	૭૦